

КАДРИ БУДОВАМ

Г А З Е Т А З А С Н О В А Н А У 1 9 3 2 Р О Ц І

№8-9 (1787-1788) СЕРПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 2020 РОКУ

 ВІТАЄМО!

24 СЕРПНЯ - ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

ЮБИЛЕЙ ДРУГА

10 августа 2020 г. одесскому архитектору Андрею Андреевичу Черненко исполнилось 50 лет

Черненко Андрей Андреевич родился в г. Одессе в 1970 году. Он -практикующий архитектор в нашем городе. Но при этом не забывает брать в руки карандаш. Любящий муж, отец двух прекрасных дочерей. В 1989 году окончил полный курс в Одесском художественном училище им. М. Б. Грекова по специальности художник-оформитель. Ещё в годы обучения там участвовал в конкурсах плаката. С третьего курса рисовал портреты в парках. В тоже время увлёкся, «заболел» мультипликацией. Снимал в домашних условиях, пользуясь доступными средствами, создавал минутные зарисовки (в пластилине, на камеру 8 мм). В 1989 году поступил в Одесский инженерно-строительный институт, а в 1995 году окончил Архитектурный факультет уже Одесской государственной академии строительства и архитектуры, защитив дипломный проект на тему «Дворцово-парковый ансамбль (усадьба князя М. С. Воронцова) в Одессе. Реставрация и приспособление под музейный комплекс» (руководители д. т. н., профессор В. А. Лисенко, к. арх., доц. Екзарева Н. М.). Его большой дипломный проект был тогда одновре-

менно и зрелым самостоятельным произведением, и составной частью большого комплексного проекта, авторами двух других частей которого («Архитектурно-художественное решение интерьеров дворца музея» и «Ландшафтно-архитектурное решение дворцового ансамбля») стали, соответственно, дипломники-архитекторы Юрий Письмак и Ирина Симовоник. С тех пор занимается архитектурой и дизайном. В его «багаже» около 100 реализаций. Это частные дома и квартиры, клубы, кафе, рестораны, магазины и салоны, реконструкции, офисы, гостиницы и туристические базы. Среди своих реализованных проектов сам автор особо выделяет: одно из первых в Одессе полностью реконструированных зданий под офис компании ТИС (ныне Альфа-банк на ул. Ланжероновской), бильярдный клуб «Один», сеть ресторанов «Фанкони», паб «Mick O'Neills» и гостиница «Фраполли», гипермаркет «Фоззи», музей восковых фигур «У бабы Ути». Кроме строительства домов и интерьеров занимается разработкой фирменных стилей, скульптурой, графикой, иллюстративным и прикладным искусством. Написал около десятка сценариев к рекламным и музыкальным клипам, на съёмках которых был занят и как художник-постановщик. Написал книгу для детей. Работает в любой стилистике и технике: рисунок «от руки», живопись, скульптура, компьютерная графика. Ещё обучаясь на втором курсе ОГАСА, начал работать в области реставрации и реконструкции памятников архитектуры, под руководством академика В. А. Лисенко. За четыре года центром «Реставрация», созданном при Архитектурном факультете, было обследовано более десяти зданий и сооружений как в г. Одессе, так и за её пределами. Среди памятников архитектуры: Оперный

Памятный миг защиты дипломного проекта А. А. Черненко

театр, Воронцовский маяк, Дом учёных, Потёмкинская лестница. А. А. Черненко был в числе первых инициаторов воссоздания в Одессе памятника её основателям на Екатерининской площади. С 2013 года сотрудничает с Одесской Студией мультипликации, как художник-постановщик (придумывает внешность персонажей). Любит и хорошо знает историю искусств. Более четырёх лет проводит мастер-классы в художественной студии Masterclass school, ведёт курсы академического рисунка и живописи акриловыми красками. На протяжении более 20 лет к нему приходят студенты-архитекторы из отечественных и зарубежных вузов. Андрей Андреевич с удовольствием проводит для них лекции на своих объектах и архитектурные экскурсии по Одессе. Два летних сезона преподавал основы архитектуры в летних школьных лагерях. С 2014 года А. А. Черненко - постоянный член жюри архитектурных и дизайнерских конкурсов, проводимых выставочным центром «Одесский дом». Особое место в его жизни и творческой деятельности занимала работа по реставрации Воронцовского комплекса в Одессе и, в частности, Колоннады, где архитектор

Андрей Черненко участвовал в научном сопровождении проекта. Так произошло возвращение к теме диплома. Но, самое главное: вот уже два года преподаёт в родном ВУЗе, в АХИ на кафедре «Архитектура зданий и сооружений». Андрей Андреевич рассказывает: «Была у меня сокровенная мечта, и когда директор Архитектурно-художественного института, профессор Валерий Павлович Уренев предложил мне присоединиться к прекрасному коллективу преподавателей Alma Mater, я с удовольствием согласился». По результатам своего первого учебного года Андрей Андреевич Черненко был назван «Лучшим преподавателем 2019 года».

Редакция газеты «Кадри – будовам» присоединяется ко всем прекрасным поздравлениям и пожеланиям, прозвучавшим в эти августовские дни в адрес нашего юбиляра! Дорогой Андрей Андреевич! Сердечно поздравляем Вас с Юбилейным Днём рождения и желаем Вам и Вашим близким всего самого наилучшего: огромного счастья, крепкого здоровья, новых замечательных свершений и осуществленных проектов, благодарных учеников!

Юрий ПИСЬМАК, редактор

Фото Александра АЗАРЬЕВА

МНЕНИЕ

Реки, горы, моря возникали без участия человека. Царь природы человек был всегда активен. Жилища в проёмах между скалами, первые строения из тростника, ещё не украшенные архитектурными излишествами, небоскрёбы, нагло пронзающие небо. Всё это – летопись одной профессии – архитектор. Поэма создателя, художника, скульптора своей эпохи.

Александр АЗАРЬЕВ

ПРО СТВОРЕННЯ АКАДЕМІЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Голові Одеської обласної державної адміністрації
Куцому М. В.
Директору департаменту культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини ОДА
Олійник О. В.
Начальнику управління з питань охорони об'єктів культурної спадщини ОМР Остапенко П. В.
Вих. №01-06-2020
Від 17 червня 2020 р.

Голова ГО «Асоціація архітекторів Одеси»
ХАЛІН В.В.

Ситуація з руйнуванням пам'яток архітектури в Одесі вимагає прийняття ряду рішень від центральної влади і Обласної державної адміністрації та Одеської міської ради. Будь-які втрати культурної спадщини неминуче будуть мати наслідки на всіх сферах життя нинішнього і майбутніх поколінь.

Погрози фізичної втрати (руйнування) об'єктів спадщини пов'язані з процесами природного старіння, які прискорюють:

- нове будівництво в історичному середовищі (тиск на фундаменти, навантаження на комунікації);
- геологічні і гідрологічні особливості Одеси (катакомби, підйом вод);
- неконтрольована урбанізація і рух автотранспорту (вібраційне навантаження);
- неправильний режим експлуатації будівель;
- пожежі;
- атмосферні забруднення;
- безвідповідальність власників;
- відсутність або нестача фахівців з реставрації об'єктів культурної спадщини.

Збереження об'єктів культурної спадщини має стати ключовим елементом стратегії розвитку міст і малих населених пунктів Одеського регіону. Мобілізація економічного ресурсу культурної спадщини – основа міської регенерації. Стратегія в цьому напрямку повинна будуватися на основі збалансованих і гармонійних відносин між вимогами громадськості, економічної діяльності та охорони історичного середовища. Вона повинна привести до визнання спільної відповідальності за збереження спадщини.

Принцип комплексного збереження об'єктів культурної спадщини включає ініціацію, контролюючу і координуючу функції органів державного управління в розвитку партнерських відносин

з громадськістю та недержавним сектором. Завдання збереження культурної спадщини повинне вирішуватися системно, спільними зусиллями регіональних та місцевих органів охорони пам'яток, містобудування та архітектури, економіки і промислового розвитку, екології, транспорту, благоустрою, майнового комплексу, житлово-комунального господарства, юридичних служб і т. і.

Відповідно до ст.3 Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» до основних напрямів діяльності творчих спілок належать сприяння відродженню, збереженню та збагаченню історико-культурної спадщини та довкілля, проведенню масових культурно-просвітницьких заходів, а також утвердженню демократичних, загальнолюдських цінностей.

Поряд з цим, Закон України «Про охорону культурної спадщини» передбачає, що органи охорони культурної спадщини можуть залучати до роботи за згодою досвідчених фахівців у сфері охорони культурної спадщини, а також громадян на правах громадських інспекторів, громадських, науково-дослідних, проектних організацій, установ та підприємств різних форм власності щодо охорони культурної спадщини.

Фахівці Асоціації архітекторів Одеси є членами консультативних рад з питань охорони культурної спадщини місцевих органів охорони культурної спадщини, а також консультативної ради з питань планування території міста Одеси. Але цих майданчиків недостатньо.

Актуальне завдання – створення науково-дослідного центру (Академії культурної спадщини) для розробки і впровадження сучасних реставраційних принципів, норм і методик, нових технологій, що відповідають специфіці одесь-

кої культурної спадщини, оцінки якості матеріалів і робіт, атестації і підготовки фахівців. Доцільна підготовка фахівців з реставрації та охорони спадщини в системі середньої спеціальної та вищої освіти на основі обласного / міського замовлення.

Унікальна ступінь однорідності історичної забудови Одеси обумовлена тим, що нове будівництво радянського періоду велося поза історичного ядра міста. У той же час ми усвідомлюємо, що жодне місто з видатною історичною архітектурою не може бути законсервованим. Нова архітектура в контексті історичного середовища – одна з важливих складових стратегії збереження культурної спадщини та залучення бізнесу. На нашу думку найбільш доцільним для Одеси є поквартальна реновація.

Необхідно розробляти нові моделі державно-приватного партнерства (ДПП), переосмислювати функціональне призначення деяких будівель. Пропонувати бізнесу вкладати кошти в історичний центр на взаємовигідних умовах і в правовому полі України, згідно з прийнятими Законами «Про державно-приватне партнерство» та «Про концесії».

Однак ресурси підприємницьких структур неспроможні самотужки вирішити всі проблеми. Згідно ст.10 Закону України «Про державно-приватне партнерство», ініціатива повинна виходити від органів державного і муніципального управління, тому що саме вони є визначальною ланкою в ланцюжку заходів щодо забезпечення збереження пам'яток історії та культури. Тому для підготовки ініціатив, розробки муніципальних програм і методик ст.10 Закону «Про державно-приватне партнерство» передбачено залучення професійних співтовариств, громадських інститутів, які врівноважують іноді різні вектори бізнесу і влади.

Це питання потрібно вирішувати комплексно і на науковій основі, із залученням кваліфікованих фахівців і різних джерел фінансування.

Пропозиції від Асоціації архітекторів Одеси:

Створити Академію культурної спадщини, основні цілі і завдання якої:

- розробка муніципальних програм по збереженню об'єктів культурної спадщини;
- формування архівної бази даних по історичним будівлям і

спорудам;

- створення реставраційної майстерні, практичної бази підготовки технічного персоналу
- створення лабораторії для дослідження матеріалів та інноваційних розробок і методик;
- підготовка професійних реставраторів;
- створення брендів пам'яток і міст. Це дозволяє залучати туристів і заробляти гроші до місцевих бюджетів, які несуть витрати по ремонтним та реставраційним роботам;
- зміцнення зв'язків з реставраційними та науковими організаціями через створення науково-реставраційно-освітніх центрів, асоціацій та некомерційних партнерств, проведення конкурсів і виставок, розвиток видавничої діяльності.

Організаційна форма – неприбуткове громадське об'єднання.

Джерела фінансування – міжнародні фонди, гранти, державний і муніципальний бюджет, благодійні внески.

Але основне джерело фінансування – залучення приватного бізнесу, який може стати основним локомотивом формування культурно-історичного ареалу міста, що включає не тільки пам'ятки архітектури, історії і культури, а й об'єкти, що надають туристам повний комплекс послуг проживання, харчування, розваг, інформаційного обслуговування. Існуюче законодавство дозволяє неприбутковим організаціям займатися підприємницькою діяльністю, залучати до роботи фахівців, мати штат співробітників, з умовою, що отриманий прибуток не розподіляється серед засновників, а залишається на розвиток профільної діяльності.

Засновники (пропозиція, доповнюється):

Державні – управління культури, національностей, релігії і об'єктів культурної спадщини

Муніципальні – управління з питань охорони об'єктів культурної спадщини, УАГ

Громадські – ГО «Асоціація архітекторів Одеси» та ін.

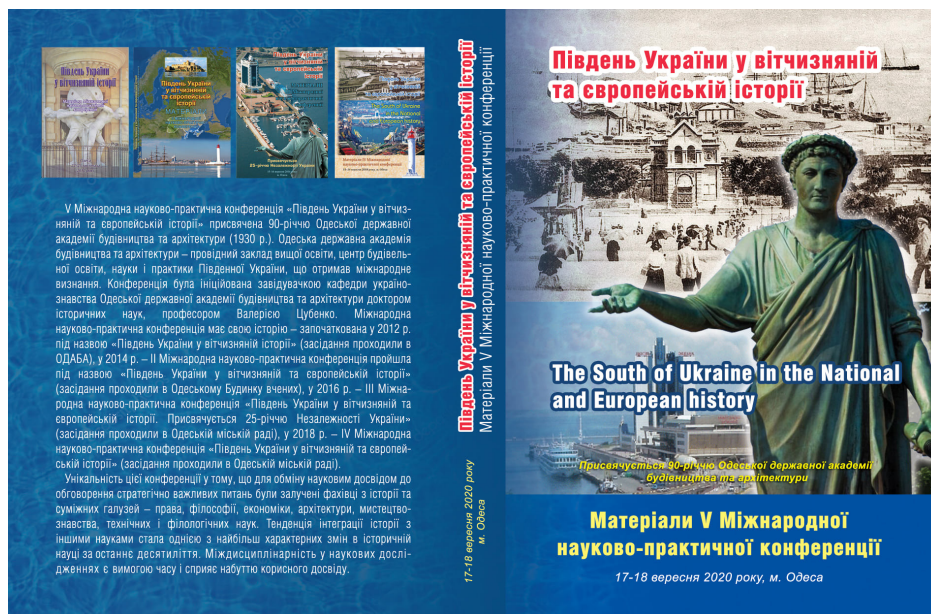
Приватні – будівельні компанії та ін.

З повагою, Голова ГО «Асоціація архітекторів Одеси»
ХАЛІН В.В.
aao.com.ua
v.khalin@aao.com.ua

Джерело: <http://www.aao.com.ua/academy-of-cultural-heritage>

V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ПІВДЕНЬ УКРАЇНИ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ІСТОРІЇ»

17-18 вересня 2020 р. в онлайн режимі відбулася V Міжнародна науково-практична конференція «Південь України у вітчизняній та європейській історії», присвячена 90-річчю Одеської державної академії будівництва та архітектури. Конференція була ініційована завідувачкою кафедри українознавства Одеської державної академії будівництва та архітектури доктором історичних наук, професором Валерією Леонідівною Цубенко. Міжнародна науково-практична конференція має свою історію. Започаткована у 2012 р. під назвою «Південь України у вітчизняній історії» (засідання проходили в ОДАБА), у 2014 р. – II Міжнародна науково-практична конференція пройшла під назвою «Південь України у вітчизняній та європейській історії» (засідання проходили в Одеському Будинку вчених). У 2016 р. – III Міжнародна науково-практична конференція «Південь України у вітчизняній та європейській історії» і була присвячена 25-річчю Незалежності України (засідання проходили в Одеській міській раді). У 2018 р. – IV Міжнародна науково-практична конференція «Південь України у вітчизняній та європейській історії» (засідання проходили в

Обкладинка збірника матеріалів конференції

Міждисциплінарність у наукових дослідженнях є вимогою часу і сприяє набуттю корисного досвіду.

Учасників і організаторів конференції у письмовій формі привітали: голова Верховної Ради України Дмитро Разумков, тимчасово виконуючий обов'язки міністра освіти і науки України Микола Кизим та Голова Одеської обласної державної адміністрації Максим Куций.

Вже доброю традицією стало видання тез конференції ще до її початку. У цьому році обсяг збірки Матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції

но-історичної спадщини Півдня України: внутрішній і зовнішній аспекти. Секція 4. Історіографія, джерелознавство та методологія історико-краєзнавчих досліджень; Секція 5. Проблеми українського мовознавства: історія та сучасність; Секція 6. Поляки на Півдні України; Секція 7. Православ'я в Україні та за кордоном: історія, проблеми. У конференції брали участь 87 фахівців (серед яких 18 докторів і 40 кандидатів наук) – представники наступних організацій і вищих навчальних закладів: Ягеллонський університет у Кракові, Інститут культурної спадщини Республіки Молдова, Інститут історії України Національної академії наук України, Державна архівна служба

України, Одеська обласна Рада Миру, Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського, Одеський національний політехнічний університет, Запорізька державна інженерна академія, Одеська національна музична академія ім. А. В. Нежданової, Центрально-український національний університет (м. Кропивницький), Національний університет «Одеська морська академія», Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка (м. Полтава), Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій (м. Київ),

Національний університет кораблебудування ім. адмірала С. О. Макарова (м. Миколаїв), Національна академія державної прикордонної служби України ім. Богдана Хмельницького (м. Хмельницький), Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського, Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, Одеський національний медичний університет, Державний архів Миколаївської області, Науково-виробничий центр «Екострой», Національний університет оборони України ім. Івана Черняховського (м. Київ), Запорізький національний університет, Кіровоградський обласний краєзнавчий музей, Національний університет «Запорізька політехніка», Одеська національна академія харчових технологій, Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. Воло-

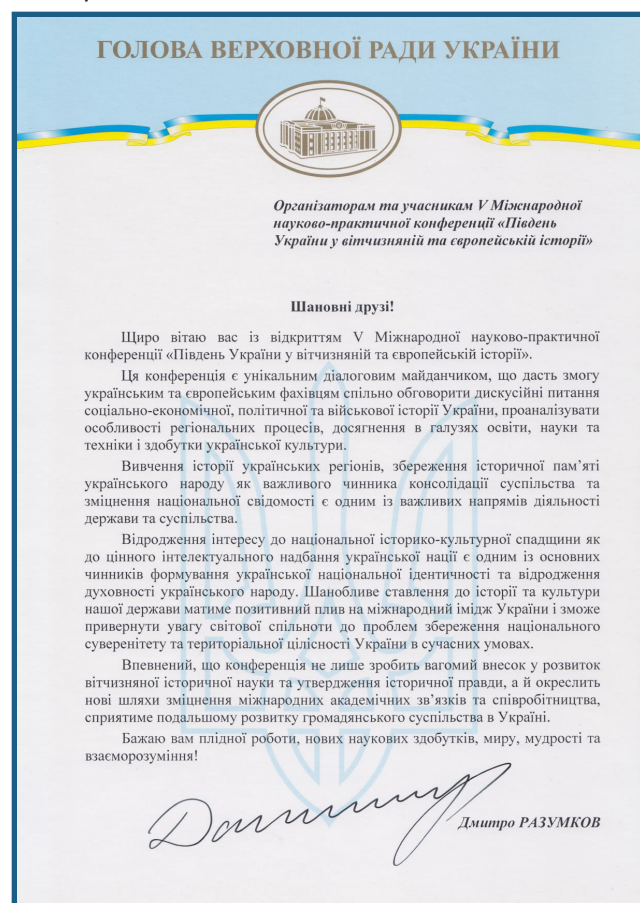

Сертифікат

Одеській міській раді).

Унікальність цієї конференції у тому, що для обміну науковим досвідом до обговорення стратегічно важливих питань були залучені фахівці з історії та суміжних галузей – права, філософії, економіки, архітектури, мистецтвознавства, технічних і філологічних наук. Тенденція інтеграції історії з іншими науками стала однією з найбільш характерних змін в історичній науці за останнє десятиліття.

«Південь України у вітчизняній та європейській історії» досяг 456 сторінок. Кількість надрукованих тез доповідей – 73. Учасники конференції виступали у 7 секціях: Секція 1. Дискусійні питання соціально-економічної, політичної та військової історії Півдня України; Секція 2. Істрія розвитку освіти, науки і техніки Півдня України в іменах: здобутки та перспективи; Секція 3. Охорона і збереження культур-

Привітання Голови Верховної Ради України Дмитра Разумкова організаторам та учасникам V Міжнародної науково-практичної конференції «Південь України...».

димира Винниченка (м. Кропивницький), ГО «Спілка краєзнавців Приморська», Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека, Одеський морехідний коледж рибної промисловості ім. Олексія Соляника, Кіровоградське відділення Малої академії наук, Миколаївська ЗОШ № 17. Усі учасники конференції отримали підписані ректором ОДАБА (головою оргкомітету) професором Анатолієм Володимиром Ковровим Сертифікати.

СТОРІНКА ПАМ'ЯТІ

Пішов з життя відомий вчений у галузі конструкцій з металу, деревини і пластмас, доктор технічних наук, професор Стоянов Володимир Васильович (1941-2020), який багато років працював завідувачем кафедри Металевих, дерев'яних і пластмасових конструкцій ОДАБА.

В. В. Стоянов закінчив Одеський інженерно-будівельний інститут (факультет Промислове та цивільне будівництво) у 1964 р. Свою трудову діяльність почав з викладацької роботи в будівельному технікумі в м. Джезказган (Казахстан). Потім був призваний до лав Приморського військового округу, де декілька років керував будівництвом різних будівель і споруд. У 1971 р. Володимир Васильович почав викладати у Кишинівському технічному інституті на Будівельному факультеті. Там він активно займався дослідженням збірних гіперболічних оболонок. У цей період він перейшов від досліджень моделей до натурних конструкцій. У 1980 р. В. В. Стоянов захистив кандидатську дисертацію у ЦНДІБК ім. В. Кучеренка (Москва)

«Покриття типу збірного гіперболічного параболоїду і його напружено-деформативний стан». З 1983 р. В. В. Стоянов був завідувачем кафедри, яка займалася трьома конструкторськими напрямка-

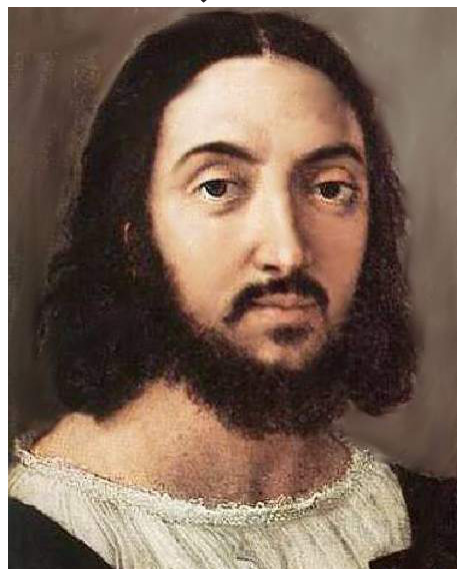
ми: металеві, дерев'яні та залізобетонні конструкції. На кафедрі розгорнули роботи по деревинним композитам. Відомою серед фахівців стала монографія В. В. Стоянова «Лозолітові матеріали і конструкції». У 1990 р. в м. Софія (Болгарія) В. В. Стоянов захистив докторську дисертацію «Лозолітові композити і конструкції. Експериментальні і теоретичні дослідження і розрахунок».

У 1992 р. Володимир Васильович повернувся до Одеси в ОДАБА на кафедру Металевих, дерев'яних і пластмасових конструкцій. Тут він організував щорічні симпозиуми і видання збірника наукових праць «Сучасні будівельні конструкції з металу і деревини», за що був відзначений премією ім. академіка М. С. Буднікова. В. В. Стоянов вперше ввів поняття «консервування тріщин» металевих конструкцій (вповільнення росту тріщин при циклічному навантаженні конструкцій – обмеження можливості розсунення берегів тріщин на визначений період), розробив патент на поширене армування в умовах заводського виготовлення

клеєних дерев'яних конструкцій. Він був крупним фахівцем у галузі: просторових клеєних конструкцій; спільної роботи металевих і дерев'яних конструкцій, підсиленних вуглепластиком; розробки композитів на базі органічних наповнювачів. Володимир Васильович підготував 12 кандидатів технічних наук, опублікував 15 монографій, одержав 20 авторських свідоцтв і 3 патенти, став автором близько 300 наукових праць. Був членом двох комітетів Міністерства освіти і науки України і Технічного комітету зі стандартизації Мінрегіонбуду України, членом редакційної колегії журналу «Промислове будівництво та інженерні споруди» та інших наукових видань.

Ректорат, Профспілковий комітет співробітників, редакція газети «Кадри – будовам» висловлюють співчуття рідним і близьким професора Володимира Васильовича Стоянова.

500 ЛЕТ ПАМ'ЯТІ ВЕЛИКОГО РАФАЭЛЯ САНТИ (1483-1520) – ХУДОЖНИКА И АРХИТЕКТОРА

РАФАЭЛЬ

Рафаель – мастер Высокого Возрождения, полно и ясно выразивший высокие гуманистические мечты о существовании прекрасного мира, где люди свободны и счастливы. Характер его дарования, его поэтическая просветленность, лиризм видны уже в самых ранних работах, выполненных в начале XVI в., – в «Мадонне Конестабиле» и «Обручении Марии». Когда художник приезжает из Перуджи во Флоренцию, он воспринимает идеи Высокого Возрождения. Здесь окончательно формируется его стиль: нарастает монументальность образов, совершенствуется лепка объёмов. Содержанием его искусства остается лирическая тема светлой материнской любви, которой Рафаэль придаёт особую значительность. Она получает более зрелое выражение в таких произведениях, как «Мадонна в зелени», «Мадонна со щегленком», «Прекрасная садовница». Плавность линий, ясность колористических отношений, чёткость композиционных решений, естественность поз и жестов, красота идеального лица Мадонны подчеркивают возвышенную поэтичность этих картин.

В 1508 г. папа Юлий II приглашает Рафаэля в Рим и поручает ему роспись парадных залов (станц) Ватиканского дворца. Художник расписал три зала и лучший из них, где с наибольшей полнотой раскрылся талант Рафаэля-монументалиста и декоратора, – Станца дела Сеньятура (зал Крепления печатями). В полукружьях стен размещены композиции «Диспут», «Афинская школа», «Парнас», «Мудрость, Мера и Сила».

Эти композиции олицетворяют четыре области духовной деятельности человека – богословие, философию, поэзию и юриспруденцию. Поэты, мудрецы, философы, богословы образуют сложные пространственные группы, размещенные среди величественных архитектурных декораций и пейзажа. Художник показывает мир, где человек величественен, мудр, уверен в себе.

В 1512 – 1513 гг. в Риме Рафаэль создаёт «Сикстинскую мадонну» (265 x 196 см) – одно из самых прославленных произведений в истории мирового искусства (Картина галерея, Дрезден). Великий Гёте сказал однажды о картине: «Если бы её создатель не написал ничего больше, она обеспечила бы ему бессмертие». «Сикстинская мадонна» была приобретена в 1754 г. саксонским курфюрстом Августом III в церкви Сан Систо в Пьяченце. Полотно было заказано папой Юлием II для главного алтаря церкви. Папа Юлий II заказал полотно у Рафаэля, который написал его в Риме в 1512-

Рельефный портрет РАФАЭЛЯ на фасаде особняка Сан-Донато в Одессе. Фото Александра АЗАРЬЕВА

1513 гг. «Сикстинская Мадонна» является классической композицией эпохи Возрождения. Образ Марии исполнен сдержанного волнения. Серьезно и печально смотрит она вдаль. Её благородный облик полон душевной чистоты и красоты. Над Св. Сикстом и Св. Варварой в воздухе парит, ступая по облаку, Мадонна с младенцем Иисусом на руках.

В своих портретах Рафаэль стремится в конкретном облике каждой модели показать человека таким, каким он должен быть при полном развитии своих физических и духовных сил («Портрет Анджело Дони», «Портрет Федерико Гонзага» и др.). Острым наблюдателем человеческого характера предстаёт Рафаэль в портретах папы Юлия II и папы Льва X с кардиналами Джулио Медичи и Луиджи

РАФАЭЛЬ САНТИ. Фреска «Афинская школа»

Росси.

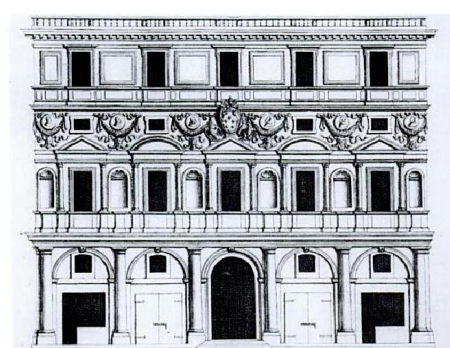
Универсально одаренная личность, Рафаэль, как и многие другие мастера итальянского Возрождения, плодотворно работал в разных областях искусства. Историки архитектуры утверждают: «...На протяжении 1514 – 1520 гг. Рафаэль, несомненно, был самым значительным зодчим Италии». К первым архитектурным произведениям Рафаэля относится церковь Сант Элиджо дельи Орефичи (начата в 1509 г.) и капелла Агостино Киджи в Санта Мария дель Пополо (1512-1520 гг.). С 1514 г., после смерти Браманте, архитектурная деятельность Рафаэля стала интенсивной, он был назначен руководителем строительства собора Святого Петра. Интерес Рафаэля к архитектуре проявился, прежде всего, в его живописи. Ротонда, занявшее такое важное место в «Обручении Марии», показывает, с какой поразительной легкостью молодой художник мог дать новое воплощение мечты о совершенной центральной постройке, так занимавший воображение современников. Развитие Рафаэля как архитектора можно проследить по архитектурным формам его ватиканских фресок, замечательно связанных с композицией интерьера. Джорджо Вазари отмечает: «Рафаэль выполнил также проекты для папской виллы и для многих домов в Борго, в частности для дворца мессера Джованни Баттиста дель Аквила, который получился прекрасным произведением. Кроме того, ему принадлежит замысел дворца епископа троянского...» («Жизнеописание Рафаэля из Урбино – живописца и архитектора»).

В связи с такой значительной датой памяти великого художника и архитектора, банком города-государства Ватикан подготовлена к выпуску памятная монета «500 лет со дня смерти Рафаэля Сан-

ти» номиналом 2 евро. Монета будет выпущена общим тиражом 76 000 экземпляров, в том числе 9000 экземпляров в исполнении Proof (в коробочке) – специально для коллекционеров-нумизматов. Создали монету художница Daniela Longo и гравёр Silvia Petrass. Чеканка этой памятной монеты на Монетном дворе Италии в Риме запланирована на 16 октября 2020 г.

С именем Рафаэля в нашем представлении связаны возвышенные образы человеческой красоты, благородство и гармоничность искусства.

Образ Рафаэля запечатлен и в Одессе. На фасаде старинного особняка Сан-Донато на Французском бульваре (на территории Одесской киностудии), в круглом медальоне, помещен рельефный скульптурный портрет великого итальян-

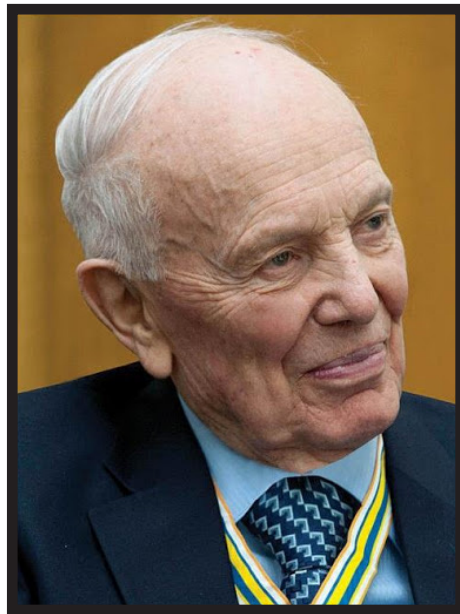
Фасад палаццо Джованни Баттиста дель Аквила

ского художника эпохи Ренессанса. И в нашей родной Академии чтят память о Рафаэле. Так, например, в главном корпусе, кафедру Философии, политологии, психологии и права украшает большая репродукция фрески Рафаэля «Афинская школа». Будущие архитекторы и художники, обучающиеся в АХИ ОГАСА, изучают творческое наследие гениального мастера. А когда ещё была возможность зарубежных поездок – студенты и преподаватели Академии посещали музеи, в которых экспонируются произведения Рафаэля. Одесский музей западного и восточного искусства не остался в стороне и подготовил к 500-летию Юбилею Памяти Рафаэля прекрасную выставку старинных гравюр, запечатлевших творения художника.

Подготовил Юрий Письмак

КІНЕЦЬ ЕПОХИ ПАТОНА

**19 серпня 2020 р.,
на 102 році життя, помер
президент Національної
академії наук України
Борис Євгенович Патон.**

З 1962 р. він очолював Академію наук УРСР, яка згодом перетворилася в Національну академію наук України. Б. Є. Патон 66 років був директором Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України. Онук консула Російської імперії в Німечці, син великого вченого, зійшовши 27 лютого 1962 р. на високу посаду президента Академії, більше 58 років всі свої сили, глибокі знання і колосальний досвід віддавав зростанню науки України, підвищенню її національного і міжнародного авторитету. Найважливішим напрямом організаторської діяльності Б. Є. Патона на чолі НАН України став розвиток цілеспрямованих фундаментальних досліджень і створення на їх основі новітніх технологій для широкого промислового застосування. Під його керівництвом НАН України стала одним з найбільших наукових

центрів у Східній Європі і широко відомою в усьому світі. Яскравим віддзеркаленням піввікової титанічної роботи Б. Є. Патона як керманіча Академії наук є десятки відкриттів та інших високих досягнень академічних вчених, сотні прогресивних технологій, винаходів, численні ліцензії і контракти, укладені з вітчизняними і зарубіжними партнерами. Багато наукових і технологічних новацій, розроблених в Академії під керівництвом Б. Є. Патона, знайшли та продовжують знаходити широке

практичне використання в Україні, а також у країнах близького і далекого зарубіжжя.

Одночасно з виконанням високих обов'язків президента, академік Б. Є. Патон очолював всесвітньо-визнаний науково-технічний центр – Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона (з 1953 р.), де протягом майже 7 десятиліть розроблено передові технології нероз'ємного з'єднання й обробки металів у різних умовах і середовищах – в атмосфері, під водою і в космосі. В останній період під керівництвом Б. Є. Патона був створений і дістав практичного використання принципово новий метод з'єднання живих тканин шляхом високочастотного електрозварювання. Цей спосіб і відповідне обладнання широко використовують у багатьох клініках України та зарубіжжя. Світова наукова громадськість надзвичайно високо оцінила неосянні багатогранні здобутки президента НАН України. Борис Євгенович Патон був почесним президентом Міжнародної інженерної академії, членом Академії Європи, почесним членом Римського

клубу, Міжнародної академії технологічних наук, освіти і мистецтв, Міжнародної астронавтичної академії. Він був іноземним членом академій наук і науково-технічних товариств багатьох країн світу. Доктор технічних наук, професор, академік, двічі Герой Соціалістичної праці, перша людина, нагороджена званням «Герой України», кавалер 29 вітчизняних і закордонних орденів і володар Великої золотої медалі ім. М. В. Ломоносова (АН СРСР), автор понад 1000 публікацій, зокрема 20 монографій і понад 400 винаходів, Б. Є. Патон був учасником ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Він брав участь у розробці і впровадженні в екстремальних умовах воєнного часу технологічної інновації – автоматичного зварювання броні танків, що зробило значний внесок у перемогу у Другій світовій війні.

**За матеріалами
Прес-служби НАН України
та інших джерел, підготував
дійсний член Інженерної
академії України
Юрій ПИСЬМАК**

100 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВЕЛИКОГО УКРАЇНЦЯ

25 вересня 2020 р. виповнилося 100 років від Дня народження всесвітньовідомого кінорежисера, актора, сценариста, лауреата премії Американської академії кінематографічних мистецтв і наук «Оскар» (1969 р.) і Державної премії ім. Т. Г. Шевченка (1982 р.), Героя Соціалістичної праці, народного артиста СРСР, професора Сергія Федоровича Бондарчука (1920-1994). Він народився в селі Білозерка Херсонської області у родині селян. Вищу освіту здобув у Всесоюзному державному інституті кінематографії. Одним з важливих етапів в становленні майстра стала головна роль у художньому фільмі «Тарас Шевченко» (1952 р.). Уродженець Півдня України Сергій Бондарчук став володарем «Оскара» за грандіозну епічну і визнану в усьому світі

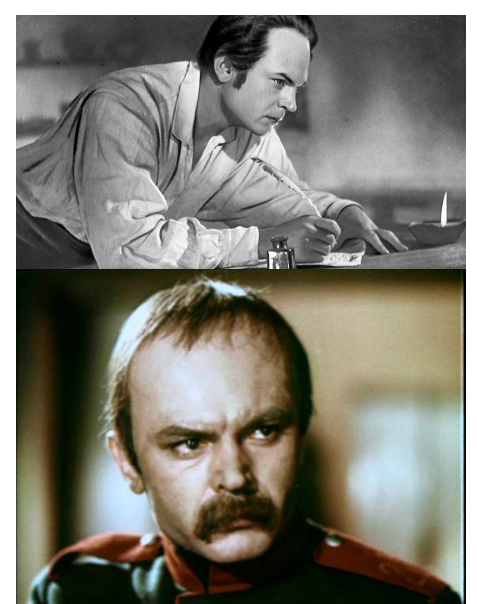

екранізацію роману Льва Толстого «Війна і мир», яка стала величким досягненням у мистецтві кіно. «Одержання премії «Оскар», – пише відомий американський кінокритик Еммануїл Леві, – вважається найвищим досягненням у світі кіно, втіленням професійного успіху». Сергій Федорович був також нагороджений орденом

«Почесного Легіону» – найвищою державною нагородою Франції і відзначений премією «Давид ді Донателло» (за фільм «Ватерлоо»). Він працював завідувачем кафедри акторської майстерності у своїй Alma mater. За роль кардинала Монтанеллі у фільмі «Овод» (1980 р.) С. Ф. Бондарчук одержав Шевченківську премію (1982 р.). Живописні твори Сергія Федоровича зберігаються у музеях, експонуються на виставках і привертають увагу глядачів. На малій батьківщині геніального режисера і актора у 2000 році був встановлений

Статуетка "Оскар"

С. Ф. БОНДАРЧУК у головній ролі у фільмі «Тарас Шевченко»

пам'ятний знак на честь земляка до 80-річчя від Дня його народження і 220-річчя заснування смт Білозерка.

Юрій ПИСЬМАК

**ЧИТАЙТЕ ГАЗЕТУ "КАДРИ - БУДОВАМ" НА ОФІЦІЙНОМУ САЙТІ
ОДЕСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АКАДЕМІЇ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ**

odaba.edu.ua

БІБЛІОТЕКА

Періодичні
видання

Газета
«Кадри-будовам»

«Я ЖИВ!»

**О, знал бы я, что так бывает,
Когда пускался на дебют,
Что строчки с кровью – убивают,**

**Нахлынут горлом и убьют
Б. Пастернак**

Я жив!

Снимите чёрные повязки!

В. Высоцкий

25 июля нынешнего года исполнилось 40 лет Памяти Владимира Семёновича Высоцкого.

За эти годы стало ясно, что Высоцкий – энциклопедия нашей жизни, не только той, что была до 1980 года, но и все годы после. Думаю, ясно это всем, кто искренне и бескорыстно, от всего сердца любил писателя, поэта, актёра Высоцкого при жизни и не изменил своей любви за четыре десятилетия после.

Свои заметки я обращаю к людям, которые всегда на волне поэта и невольно вспоминают его строки (или строку) в любой жизненной ситуации.

«Профессия наша – пламень страшный», – так сказал Высоцкий в одном из интервью об актёрской ветви своего творчества. Но есть и писательская, и бардовская ветви. И все они сплелись в человеке, который являл пример Гражданина, который не написал, не спел ни одной злой строчки.

**Я весь в свету, доступен всем
глазам,**

**Я приступил к привычной
процедуре,**

**Я к микрофону стал, как
образам,**

**Нет-нет, сегодня точно к
амбразуре...**

И так каждым словом он открывался людям: «Я должен петь до одури, до смерти...» Оставим за скобками все домыслы, сплетни, наговоры, слухи, «мнения». За нас всё сказал Булат Окуджава:

Говорят, что спешил,

Что не к сроку свечу затушил,

Как умел, так и жил,

**А безгрешных не знает
природа.**

Не соглашусь со словами Андрея Вознесенского: «меньшого брата потеряли...» Бесчисленное множество невольных сопоставлений и ассоциаций с творчеством Пастернака, Блока, Цветаевой говорит о том, что Высоцкий – большой поэт, а не «меньшой брат».

Достаточно услышать голос Высоцкого – Ваше сердце радостно или больно сожмёт, царапнет неповторимая интонация уникального голоса:

«Не единою буквой не лгу, он был чистого слога слуга...»

«Родословная» поэта ясна, но

но путь он выбирает свой, собственный:

«Я скачу, но я скачу иначе...», «Колея эта только моя...», «Пусть у них толчковая левая, но моя толчковая – правая...», «На свой необычный манер он по жизни шагнул над помостом по канату...»

Стихотворение Высоцкого «Гамлет» не повторяет Пастернака или Блока, но рождает мгновенные созвучия. И совсем «на свой, необычный манер» – «А жизнь всё ставит каверзный ответ и не находит нужного вопроса».

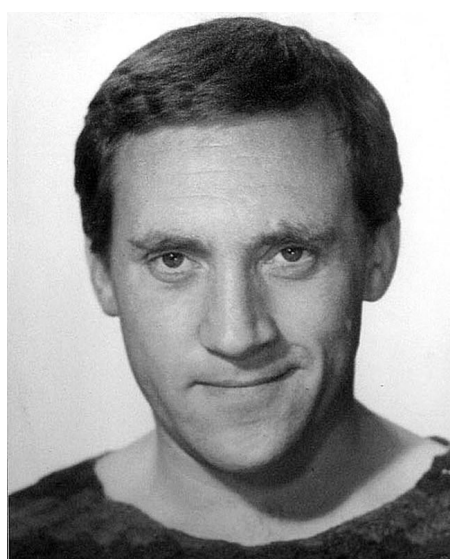
Не изданный при жизни, Высоцкий смог пропеть, прокричать свои строки, чтобы услышали, чтобы поняли, «чтобы помнили». А мы узнавали его простые слова, собранные в каком-то удивительном порядке и озвученные неповторимыми оттенками интонаций.

Сожалею, но никогда не видела Высоцкого на сцене театра, не слушала его живьём. Но, конечно, читала воспоминания. И первую небольшую по объёму книгу «Писатель Владимир Высоцкий» Владимира Новикова, который стал исследователем творчества поэта. Но доверялась своим восприятием душой и сердцем. Не входила в хор фанатов, почитателей, тех, кто восторгался и хвалил. Как завет запомнила: «Я не люблю холодного цинизма, в восторженности не верю...» Иван Сергеевич Тургенев, который в юности писал стихи сказал: «Тот, кто хочет понять поэта, должен войти в его область». Мне кажется, что как слушателю, зрителю, читателю мне немного удалось войти в поэтический мир Владимира Высоцкого.

«Моим стихам, как драгоценным винам, настанет свой черёд» – ведь это и о Высоцком. Его стихи и при жизни были для нас целебными «драгоценными винами». Сейчас, со временем, они ещё сильнее, нужнее нам. Потому что Высоцкий – поэт и человек, которому безгранично веришь и доверяешь.

«Кто кончил жизнь трагически, тот истинный поэт...» И судьбу он заимствует у предшественников.

А вот и особая страница – Высоцкий и Одесса, Одесская киностудия и Высоцкий. Можно создать отдельный труд на эту тему. Поэт, который чувствовал, понимал и любил Одессу, «одной кровью» с нами. И Одесса полюбила его с первого взгляда, и странно как-то, что он не родился в Одессе. Без Одессы и моря, наверное не раскрылся бы Высоцкий так полно и безоговорочно. И Одессу без песен Высоцкого представить

нельзя.

Пребывание поэта в Одессе увековечено по праву мемориальной доской на фасаде Одесской киностудии и памятником скульптора Александра Князика. Были споры о трактовке образа Князиком, но автор памятника увидел Высоцкого таким! Время проходит, мы вглядываемся в памятник и замечаем в нём новые, особенные тонкости. И – только благодарность скульптору, который без любви к поэту и желания «войти в его область» не смог бы воплотить своё видение и свою благодарность Владимиру Высоцкому. «Так оставьте ненужные споры, я себе уже всё доказал» – вслед за поэтом сказал своим творением Александр Князик. Памятник говорит о непостижимом родстве с городом, единственным на Земле.

Как трудно сказать обо всём, что для меня важно! Нет в моих заметках моря, нет стихов о любви, нет уникальной баллады «О детстве», которая требует внимания к каждой букве. И у кого ещё есть такие строчки «Час зачатия я помню не точно, что ж, значит, память моя однобока». Не успеваешь улыбнуться, а дальше – совсем не смешно и не весело: срез времени сороковых...

Высоцкий сумел своими стихами, песнями заставить нас забыть о сомнениях: был ли он альпинистом, шофёром, спортсменом? А главное – воевал ли он в Великую Отечественную? Кроме потрясающего проникновения в образы, ситуации, Высоцкий был болен эмоциональной памятью своего поколения о войне. И чувством вины перед павшими.

**Я давно и навеки виноват
перед теми,**

**С кем встречаться сегодня я
почёл бы за честь.**

**А пока мы живыми до земли
долетели,**

**Жжёт нас память и мучает
совесть у того, у кого она есть.**

Среди лучших песен – многие о войне, на которой он был и связист, и командир, и раненый, и

штрафник, и... боевой самолёт «ЯК-истребитель».

Мой отец, человек военного поколения, не увлекался поэзией, но он, не стесняясь, плакал, слушая «На братских могилах». А когда отец ушёл из жизни, я всё повторяла строки Высоцкого, которые помогали мне:

**Он был лучше, добрее,
добрее, добрее,
Ну а мне повезло!**

Как передать всю любовь и благодарность к поэту, который был нашим, своим? У которого было родное лицо. Наверное, у каждого настоящего зрителя есть такие родные актёрские лица. Они приходят на помощь, они твои друзья. Уверена, что Высоцкий-поэт, актёр, бард не предал и не разочаровал ни одного своего зрителя-друга.

А ведь когда он появился впервые песнями и ролями, говорили (ох уж эти доброжелатели!): «Какой-то блатной из подворотни, безграмотный и косноязычный хрипит и орёт». Но мы, сокурсники по филфаку, шестидесятники, сами выбрали «кумир для сердца своего», оставив чьё-то мнение далеко за скобками. Мы знали – он от звёзд, он проник в наши сердца одним только «служением чистому слогу». Услышав первые слова: «Если друг оказался вдруг...» – мы уже были во власти глубокого, чистого и доброго голоса.

В ночь на 25 июля 1980 года в компании молодых тогда друзей, слушали Голос Америки. И услышали сообщение о смерти Высоцкого. Не поверили!!! Но, конечно, поверили. И умолкли, и наполнили бокалы. И было совершенно непостижимо: как он мог уйти навсегда, умереть, оставить нас?... Но время шло, а он не оставил нас, как не оставил ни один из наших любимых поэтов.

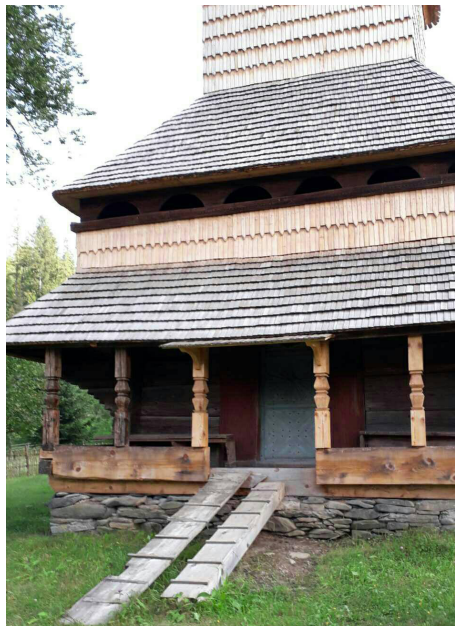
Сегодня есть книги о Высоцком, есть его стихи, изданные и переизданные. Читая их, мы слышим его голос, его раскатистое р-р-р, протянутые, как гласные, согласные, лёгкую усмешку, добрую иронию, горечь и боль.

И через все года – любовь к нам и осознание поэтом выполненного долга: перед Родиной, перед павшими и живыми, перед нами.

**Мария СОКОЛОВА,
лауреат литературной
премии им. К. Г. Паустовского,
специально для
"Кадри - будовам";**

ЗРАЗКИ ТРАДИЦІЙНОЇ АРХІТЕКТУРИ ЗАКАРПАТТЯ

Цього літа мені пощастило побувати у Закарпатті, у селі Гукливий. Там живуть добрі, роботящі люди. Мене дуже вразило, як вони майстерно вміють обробляти деревину. Мене, як майбутнього архітектора, зацікавило, що саме з деревини вони зводять свої хати. Частина хат у Закарпатті повністю зведена з деревини. Це так звані зруби. Але у більшості будівель низ кам'яний, а верхня частина викладена з дерев'яних дощочок, ніби мозаїка. Мабуть це саме так тому, що в тій місцевості часто йдуть дощі, повітря вологе, тече багато ґрунтових вод. Тому так зроблено, щоб нижня частина хати, фундамент та підвал не замокали і не піддавались гниттю. Такі хати зберігаються довше.

Вхід до церкви

Дзвіниця і хата

Закарпатський стиль відрізняється присадкуватістю будівель, статичністю, великим звисом покрівлі, перевагою горизонтальних розмірів і ритмів будівлі, розчленованістю об'єму. Закарпатський будинок - це не просто будинок, а цілий комплекс, що складається з власне житлового будинку і господарських приміщень, що утворюють замкнутий прямокутник.

Сам будинок - це довга будівля, величезна покрівля якої перекриває кілька приміщень: житловий простір, влаштований на дві, а то й

і на три частини, комору, сіни, сарай. Всі вони мають окремий вихід на галерею, яка огинає будинок з одного або двох фасадів. Цей стиль відрізняє майстерне різьблення кронштейнів, стовпчиків галерей, широких дверних наличників, прикрашених складним рослинно-геометричним орнаментом. Покрівля у закарпатських будинків буває дво- і чотириохскатною, а іноді із заламами, як у баварських традиційних будинків. Вона виконується з соломи або ґонту (дерев'яної черепиці).

Найбільш цікавим для мене було те, що у верхньому кінці села Гукливий знаходиться один з найгарніших ансамблів дерев'яної сакральної архітектури - барокова церква Святого Духа з дзвіницею XVIII століття, у якій був написаний так званий Гу-

ний.

Дзвіниця, квадратна в плані, побудована з того ж матеріалу, що і церква, з рубаним першим ярусом і каркасним — другим. Шатровий дах дзвіниці і стіни вкриті ґонтом. Цю церкву багато разів перебудовували та реставрували, намагаючись зберегти первисний вигляд.

З друкованих джерел відомо, що до спорудження цієї церкви мав відношення талановитий архітектор родом з-під Києва Всеволод Коломацький. Можливо, він виконав проєкт цієї своєрідної споруди. У 1784 році художник Франц Пеєр виконав розпис у Святодухівській церкві.

Іконостас церкви

Піддашшя, спираючись на випуски зрубів, м'яко охоплює споруду з усіх боків і прикриває ґанок на західному фасаді, який декорований різьбленими стовпчиками. На полотнах дверей нанесений різьблений орнамент. Неф і східна частина мають коробове склепіння, притвор - плоске перекриття. Завдяки спільній покрівлі над трьома зрубами, пам'ятка виглядає компактною. Зовні майже не відчувається її трискладова будова. Майстерно складені з масивних колод зрубні стіни. Поверхні двохилого, вкритого ґонтом даху, перебиваються всіма відтінками смерекової деревини. Вежа з бароковим завершенням — одна з пропорційно найдосконаліших серед подібних веж. Стовпчики ґанку профільовано, одвірок має різьблення. Наву та вівтарний зруб перекрито арковим склепінням, бабинець - плескати.

Частиною бездоганного архітектурного ансамблю є чарівна струнка дзвіниця заввишки вісім метрів, нижній ярус якої - зрубний, а верхній, значно видовжений - каркас-

Інтер'єр церкви

З радістю усвідомлюю, що мій відпочинок був не тільки приємним, але і корисним не тільки для здоров'я, а й для розширення мого архітектурного кругозору.

Анастасія ПАВЛІЧЕНКО,
студентка АХІ
Світлини авторки